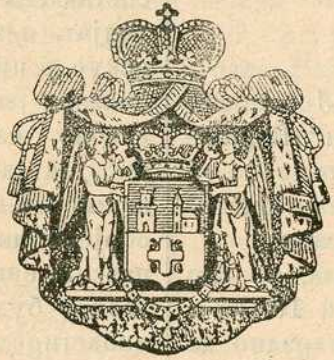

СРПСКИ СИОН

Год. XVII.

Број 26.

ЗВАНИЧАН ЛИСТ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА МИТРОПОЛИЈЕ
КАРЛОВАЧКЕ ЗА ДУХОВНЕ, ЦРКВЕНЕ И ЈЕРАРХИЈСКЕ СТВАРИ.

У Ср. Карловцима у недељу 1. јулија 1907.

ЗВАНИЧНО.

К. 722. ех 1907.

Наредба

кр. земаљске владе одела за богоштовје и наставу од 26. маја 1907. бр. 10.221./1907. у предмету пријављивања случајева смрти опћинским поглаварствима.

Пречасном срп. прав. протопрезв. звању.

Позива се пречасно то звање, да изволи сходним путем и начином свима својим подручним срп. прав. парох. звањима у року од 8 дана до знања ставити ову наредбу кр. земаљ. владе одела за богоштовје и наставу од 26. маја 1907. број 10221/1907. у предмету пријављивања случајева смрти опћ. поглаварствима, која гласи:

„Пошто је § 17. зајед. зак. чл. IX: 1873., којим је било водитељима матица у дужност стављено, да сваки случај смрти, чим га у матице умрлих упишу, имаду пријавити опћинском поглаварству, изван крепости стављен параграфом 46. зај. зак. чл. XXXIV. 1881., те су крепосне само установе потоњег параграфа који одређује, да поглавари опћина, а у градовима уредовни органи, којима је тај посао повјерен, имаду сваки случај смрти пријавити уреду за одмјеривање пристојбе;

пошто је унутарњи одио кр. хр. слав. далм. земаљске владе издао у том смислу наредбу свим кр. жупанијским областима, те градским поглаварствима у Загребу, Осеку, Вараждину и Земуну од 29. ожујка 1907. број 70771. ех 1906. пак пошто су тиме поглаварства стављена у положај, да удовоље дужностима, прописаним у § 9. наредбе кр. хрв. слав. далм. земаљске владе, одјела за правосуђе од 16. ожујка 1878. број 1955:

то се овиме ставља изван крепости одпис кр. ове земаљске владе, одјела за богоштовје и наставу од 28. српња 1885. број 4108, којим је та конзисторија замољена да строго наложи подручним си парохијалним звањима да тачно удовољују својој дужности у погледу пријављивања случајева смрти опћинским поглаварствима“.

Резултат пословања тога нека изволи пречасни тај наслов овој конзисторији у што краћем року приопћити.

Архид. Конзисторија у Карловцима 20. јуна (3. јула) 1907.

Георгије с. р.
Патријарх.

НЕЗВАНИЧНО.

Правила за калуђере

митрополита Вићентија Јовановића Видака
од 1777. и 1780.

Д. Р.

Митрополит је Вићентије Јовановић Видак издао „Правила монашеска“ (Regulae monasticae), која су 1777. штампана у Бечу, с једне стране на црквено-славјанском, а с друге на латинском језику.

Како су иста правила постала, ми смо опширно навели у „Јавору“ за 1887.; а тако исто, и шта је наш народ радио да се иста укину.

На енергичну преставку митрополита Вићентија Видака од 5. Фебруара 1778. поднесену превишњем месту у име клира и народа против чл. 48. 49. и 50. регуламента од 1777. у погледу дисциплине манастирске, рескриптом од 7. Априла 1778. буду иста правила ван крепости стављена.

Шта је даље у том погледу рађено, види се из следећег.

Митрополит Вићентије Јовановић Видак, управо је настојатељима манастирским 25. Октобра 1778. следећи циркулар.

„Јакоже между прочими всевисочајшими 7. Апр. љета текушчаго даними резолуцијама 31. пунктом Их свјашчењешее ц. к. Апостолское Величество на прошение клера и народа от оне дисциплине монашеске в типографии Курцбековой шtamпане отступити, а будушчаја манастирем правила монашескаја и чиновправление верхнему клеру благочестија нашего митрополиту то јест и епископом вовјерити изволили јесу.

Тако и должности и званија нашего дјело јест таковаја монашескаја правила изложити и коемуждо манастиру во вејакој епархии лежашчему за точное хранение изручити.

Но занеже при нашеј цркви једин јест чин монашески, следовательно, и јединое во вејаком вејакија епархии манастирје бити имат чиновправление. К семуже да би вејакому случитисја могушчему против непшчуемија негли остроти или ослабитију монашескому не соотвјетствујущија

роптанију благовремење предварилосја и самим монахом нињешним и будушчим и таковому роптанију повод незадали, что правила за них, без них и согласија их составлена биша, јаже мјеру сил превосходјат, и зато хранити их немогут, јакоже искус о предреченој шчампаној дисциплини показал јест; сего ради за прикладно, потребно, пачеже и нужно бити суждено јест, да таковаја правила монашескаја общим всејех манастиреј во всејех епархиах обрјетајущихсја согласием, договором и разсуждением сочињатсја и за чиноправление будущее внутреннее и вњешнее в манастирех узаконятсја.

Јакоже обаче ко уложенију сиецовому всеја братија всејех манастиреј во једино вопкупитисја немогут; усовјетовано бист в прошлими денми держаном здје митрополитском нарицателном консисториумје, да би вејакаго манастира сремскија Епархии настојатељ, следовательно всејех фрушкогорских манастиреј настојателие купно с посланиками и полномошчниками от прочих всејакија Епархии манастирјеј сјемо отправитисја имущими собралисја во једино 16. дне грјадущго мјесјаца Ноемвриа љ. т. здје в Карловце, како би истаго сего дне в собрании присуствовати могли.

Сего ради со сим всејем обще и вејакому манастиру Епархии сеја сремскија по особ наредбу сију напред јављаем, да знаете киждо манастир настојатељу своему игумену или архимандриту, јако к предреченому собранију отржеденому полномошнику, под подисом всејех в том манастирје живущих намјестников, јеромонахов, диаконов и монахов, печатитже манастирекија приложением, на сочинение правил монашеских писменое полномошчие и в том власт дати тако, да братство того манастира, знаја в таковом всејех манастиреј собрании сочинитисја имущчаја правила, јако от них самих сочиненаја примити, и им не само нињешни но и будущи начални и подначални манастирежителие повиноватисја, и подчиняти будут и долженствујут.

Тјемже и налагаем вејакому и всејем манастирем настојатеља своего по пропи-

саному начину благовремење снабдјети у-
готовити, на препитание јего и подвоза
јего нужднаја, брашном, вином, варивом
напред в манастир Гергетег, идјеже дје-
латисја будет, отправити, и настојателіе
да имут 16 Ноем. љета сего здје во утре-
нија часи во резиденцији обрјестисја, во
јеже наставление примити и к дјелу в
мон. Гергетег отходити.

Дано в Карловцје 25. Окт. 1778.

Смирени Архиепископ и Митрополит
Викентии Јоанович Видак с. р.

П. Ш. Занеже собранију сему к сочи-
ненију правил монашеских потребни суг
писци, того ради и нареждени суг 1) И-
саија намесник раковачки 2) Јеромонах
Никодим гргетешки 3) Јеромонах Павел
из Крушедола и 4) Диакон Кирил из Хо-
пова, котори такожде с настојатељама сво-
ими 16. Ноем. с. г. предстати здје имут,
таже на дјело с ними походити.

Викентии Видак.

На кратко после овога, упутио је
митрополит Видак манастирским управама
овај допис:

„Занеже термин к сочиненију правил
монашеских на 16. сего мца и љета опре-
дјелени, на кои настојателіе како фруш-
когорских тако и прочих манастиреј со-
братисе позвани биша, пиње ивих ради
обстојателств и умножившихсја и от пра-
вленија требуюшчих дјел на далшее спо-
собњејшее тому времја отложен јест; того
ради честностем и преподобиам вашим сие
термина к составленију речених правил
монашеских положенаго на иное времја
није воспосѣдовавшее стложение на тој
конец предјављаем, да јакоже прочих епар-
хиах обрјетајущихсја манастиреј настоја-
телие на тојжде термин прити небудут,
тако и манастиреј епархии нашеја Срем-
скија начальници сјемо за сад приходити и
потребнаја к препитанију своему спремати,
трудити се неимут, но киждо в своем мо-
настиру остати.

Дано в Карловцје 6. Ноемвриа 1778.

В. Ј. Видак с. р.

Кад је митрополит Видак поново поз-
вао настојатеље манастирске да сачине
поменута правила, не знамо.

Ну, да их је позвао и да су их они
донели, односно усвојили, видимо из овога.

У 1. бр. о. л. за 1905., ми смо на
11. стр. у чланку „Правила за калуђере“
навели како је 15. Јулија 1779. започео
а 7. Августа и г довршио архимандрит
Јован Рајић „Правила монашескаја на по-
вељение Г. Арх. и Митр. de Видак, сочи-
ненаја и в целом сосједанији всјех насто-
јателеј фрушкогорских манастиреј пред-
ставлена, пријата и потверждена, а по том
отвержена и уничижена“, те како се Ра-
јић надао награди за свој труд, с тога је
и ставио: „и дјело и труд остало пусто
без награжденија“.

Не знамо ни зашто су од Рајића са-
стављена, а од настојатеља усвојена пра-
вила „отвержена и уничижена“, ну, знамо,
што при писању поменутог чланка 1905.
не знадосмо, да је после тога издао митро-
полит Видак такође своја правила за ма-
настире, која би требала да су дошла под
VII. у поменутом чланку, и која гласе.

Викентии Божијеју милостију — —

Честњејшим Архимандритом, преподоб-
њејшим Игуменом и пр.

Честностем и преподобијам вашим не-
невједомо бити может, јако нетокмо в
гражданском сожителствје, но и в Јерар-
хии церковној чин јест душа вашчеј. Кро-
мје бо чина, сиест доброга порјадка всја-
кое правление, и всја дјела и дјејанија
человјеческаја, ко общчеј ползје, к сози-
данију клонимаја, јако мертва естественим
начином неусијевајут, и желаемаго конца
неполучајут. На против же сему гдје добри
чин, илити порјадок с правлением сојузен
јест, тамо и всја во благое успјевајут, о
чем многих примјеров довод нетребје јест,
сами бо ви сија от искуса вјесте, а и при
самом начертанији законов божественаго,
јестественаго и гражданского предувјено
јест, јако безчиние илити непорјадок во
всјаком правлении вредителен јест.

Тјемже и во јеже во всјех добри чин
содержати, и по том всја управљати мошчи
разнаја начальства и власти тјемже зако-
нами учинени суг, јако да тјема паки под-
начални и подчинени повинујущесја и
страх имущче, в том в немже кто јест

чиње и состојани чино ходит, и предјели званија и должности своеја непреходит. И јако из того истаго узрока началствам и властем повиноватисја, тјех бојатисја и почитати, в прописје тјехже законов повељено јест, сами такожде вјесте, и невједением извиноватисја неможете, јелми сами читате и слишите Павла свјатаго апостола: „Всјака душа властем придержашчим да повинуетсја и пр.“, а и св. апостол Петр сходно сему велит: „Повинујтесја убо всјакому чловјечу созданију, сиест началству Господа ради, ашче царју, јако преобладајушчу, ашче же князем, јако от него посланим и пр.“ Убо ашче во всјаком чиновравлении от подручних и подчинених повиновение чиновравјашчим властем и началствам изискуетсја, то колми паче в духовној и церковној Јерархии чиновравителем повиноватисја и подчињати неопходимо нужно јест, все же то, да чин добри, иже по предреченому јест душа вешчех, собљудетсја непревратен.

Посмотрите убо честности и преподобиа ваша вси вообщче, ашче между вами, и внутрењем св. монастыреј правлении и поведении должное повиновение и подчинение, съедователње добри ред и чин мјесто имат. Посмотрите убо поособ и ви правителие и настојателие св. монастыреј, ашче ви сами верховному правителю и предстојателю вашему, јемуже подчинени јесте, и јемуже от Бога и от Их ц. к. и апостолическаго величества, крјепостију свјашчених канонов, и всемилоствјејших привилегии власт. јеже церковноју Јерархијеју правити, и управљати, дано јест, достодолжное подчинение и повиновение воздаете?

Посмотрите паки, ашче точно чину и житију монашескому жителствуете, и ашче тољ многа, полезнија и к созиданију вашему общему нуждјејшија от предцесоров моих Блаженопочивших Архиепископов и Митрополитов, сходно свјашченим канонам и житију монашескому прописанија уставы и чиновравленија подбајушче набљудавати, или поне набљудавати пошчитесја.

О кољ би велика по истиње и особливо радост моја, и души моеј увеселение

било, когда би ја увидјел, или поне услышал, да во једином или другом монастыреј точное чиновравление хранитсја, нероптателное повиновение и подчинение между вами монастырежителми мјесто имат, и по том чин монашеки свјато набљудаетсја, но не на малују сердца моего печал и оскорбление, всему тому между вами бивати противное, искуе сами мње знати дает.

Мнози бо от настојателеј стужение и мут, съедајутсја и тешчјут, јако в подчинених своих должнаго подчиненија, послушанија и повинованија невидјат, а сами они настојателие мње верховному всјех их предстателю, јако неподчињајушчесја и неповинујущче видјатсја.

От многих бо подобних примјеров једин токмо, и тој не во обличение (јеже праведње заслужисте) вам настојателем, но токмо за доказателство приводим сеј. Не токмо доброуведени обичај бил, но и уставы монашескими прописано, а и сама Јерархиа церковнаја со собою носит, да јакоже все без изјатија строение и правление внутрене и вњешнее монастырское, тако и промјена годишних служителеј монастырских с вједомостију и по благонахожденију верховнаго предстателя ожидается, њеци обаче монастыреј настојателие невнимајушче тому, не предложше мње о том, и не ожидајушче от мене на то наредби и дозвољнија, не давно минувшаго 1779. года невјем или своевластно, или по наглости братств своих покусишасја промјену годишних служителеј предвзјати, и служители таковија приставлением иних от служб их отрјешити.

Тјемже за предварити таким и подобним непоредним и чину доброму убитачним предпријатием и продерзливостем јединоју за всегда ниње и докуду всеблагы Бог благовременство подаст в болши и благопристојњејши чин, поведение и строение монастыреј наших возстановити и поставити, нареждују и точно хранити и исполњати съедујушчаја повељевају:

Перво: Предупомјанутаја от блаженнија памјати предцесоров моих изданаја правила монашескаја, всјакаго мјесеца јединоју соборно в каждом монастыреј прочитаватисја, и по разумје тјех и содержанију все вну-

трение и вънешнее строение и правление монастыреј вѣстисја имат, и при опасном и точном хранении, и набљудении всејх в них прописаних благополезних наредб, такожде промјену годишних служителиј монастырских, настојателіе монастыреј ни своеволновластно, ни по наглости и наглому настојанију братств своих в будущее мѣе сушчу во Епархии предвзимати и промјенивати, иначе да не дерзајут, развје јегда от мене нарочнују наредбу о том и дозволение получают.

За ниѣе обаче промјену предреченим начином в прошлом 1779. годје кромје наредби и дозволения моего дерзнутују презирајушче на ново приставленија служители в службах их сосим соутверждаем, и при том дозволаем, да в коих монастырех служители годишни јешче до ниѣе непромјенени заостали промјенитисја или по благонахожденију далше и за сие љето в службах сопотвердитисја могут.

При промене обаче таковој всегда, ниѣе и в будущее настојателіе и братства смотрјети имут, и должни сут, јеже старшују и доброзаслужнују, наипаче в звани и службје игуменској послужившују и служением духовничества почтенују братију меншими и трудними службами, сиест пара и епископства, кључарства, трапезарства и сим подобними необременяти, ниже ко пријатију такових служб, их, против воли принуждати.

Второ: И ашче во облегчение мѣе во общих и важнѣјших мѣе надлежашчих дјел народных, консисториуму моему вѣрјити нужда ми бист, да јелико епархијских дјел, и строенија св. монастыреј касаецја благополезнија о том нареждати может: ничто менше обаче ниѣе сосим вјестно вам творитсја и налагаецја, да в пред, јегда аз в резиденции моеј, или буди гдје во епархии моеј нахождусја, ни от кого инаго развје непосредственно от мене самага наредби писменија и устменија пријмати и исполњати имате. Јегда обаче случитсја мѣе вѣе резиденции и епархии моеја бити, и отсутствовати, тогда паки вам вјестно сотворитсја будет, от кого наредби и указы во времја отсутствија моего пријмати и нареждуемаја исполњати имате.

Во винах обаче и предметјех суду и разсужденију консисториалному непосредственно подлежащих, ашче случитсја, да кто от настојателев или братии под подписом моим, или от консисториума к суду позовецја, тој повиноватисја и пријти, а може позовецја должен будет.

Третие: Како не токмо дониѣшним благим обичаем уведено било, и благостроение и полза монастыреј и економии тјех требовала, но и всевисочајшими ц. к. указы нарочними повељено, да кажди монастыр стални рачун от всејх приходов и расходов своих с концем всјакаго љета епископу своему епархијскому предаст, от времене обаче моего по милости Божиеј возведенија на престол Архиепископии, јешче ни једин монастыр таков своих годишних приходов и расходов рачун, кромје њекоих и тјех неизвјестних екстрактов, мѣе за видјение неподаст. Тако честностем и преподобијам вашим со сим налагаецја, да от почетка 1775. до конца недавно истекшаго 1779. љета, рачуни на всјакое љето, по особ всејх припадших приходов и учиненных расходов монастырских, что скорје и убо кажди от дне пријатиа сего до четири седмице, сочинити и устроити, и мѣе поднести имат.

Свеже рачунов сочинение бити и устроитисја сице: во первых, все оно, что от љета 1774. у готову новцу, у решчанцах, у вину и ракии, у викувалиах, марви и прочих видов претекло у примање на 1775. љето по рубрикам поставити, таже цјели приход на тожде 1775. љето по своим рубрикам, кад је, коего дне, мјесјаца, от кого и от чего что приемлено вовести. Посље тога приходов такових, добро освидјетелствован издатак такожде по рубрикам назначити. Что же пак колико и у чему от приходов на 1775. припадших претечет, то сиа паки по рубрикам у примање на 1776. ставити, и тако и на сие 1776. јакоже и прочаја посљедовавшја љета до конца 1779. рачун приходов и расходов по предназначеному образу, и јакоже предречено по особ на каждое устроити, неменшеже и на сие текушчее љето тјемже образом рачуни водити, и по исполнении каждаго года, мѣе представљати

имате, и должни јесте, с тјем јешче придатком, да в будушчєе и количество вертоградних от економии прибављаемых чрез љето, зелии, варив и овошчїј в рачун вводитєся.

Вједите ви обачє настојателїе и намјестници, јако на сїа и прочаја будушчаја љета рачуни приходов и расходов монастирских много опасѣе и бодрїее от вас истязоватїся, изсьедоватїся и прегледатїся будут, и знајте, јако ни једина позициа издатка, јаже пјат форинтов и болше износит, квитоју не освидјетелствована, и ни једина такожде пјат форинтов, или болше износјашчаја а контраквитоју подобрајущєе недоказанаја позициа приманиа, примитїся небудет, и кажди настојатељ и намјесник, иже би в рачунах своих неисправни обрјелїся и тија добрїе освидјетелствовати и доказати немогли би, јако обидјевши и онеправдовавши касу монастирскую сьедователъе добро церковное, суд воспријати, и по тѣму наказани бити имут.

Четверто: Ашче котори от братїи отличност њєкују во вјєжєствїе економїи пачє вних имат, и чтолибо о благостојанїи монастирском и прирашченију ползи и економїи монастирскија смислити благопотребное, и проникнути би могл; таковому слободно будет и дозвољаєтєся всегда и во всјакоє времја, мѣе таково свое мѣєние и благонахождение писмено представити и објавити.

Пјато: И ашче благоуведени обичај досєе бил, и издани правилами монашескими вељено јєст, да монастиреј настојателїе репорти тромесечнија мѣе послајут, и о дјєємих и биваемых јављајут: ничго менше в прошлом 1779. годїе великое разслабление и небрежение настојателєј в том позналєся, занє с концем Октомвриа 1779. једин токмо между всјєми прочими должност своју в том набљудаја обрјелїся, всїеже прочїа о должности своєј, јєже репорти своја учинити, немарливи и небрижливи биша и познашася.

Повєљавају убо и неослаблено налагају, да како за прошлєе 1779. љето изоставлєнија репорти настојателїе монастирски мѣе послати, тако и в будушчєе по

исходїе всјакаго тромесечїа посилати, и тако должности своєј болше и добрїее приљєжати имут, такови обачє репорти всегда от настојатєља, намјестника и најменше двоїх старцев подписани да будут, и тако подписани мѣе послајутєся. Јєшче же

Шєсто: И то неослабно налагаєтєся и повєљаєтєся, да приликоју верху пунктїе первом наложеного вам всјакомесечнаго прочитанија правил монашеских, и настајашчи циркулар купно четєся, и притом между прочими совјєтованиами, и исправлєнијами вашими, ваипачє братїју љєнивују, нерадившују, во церков неходјашчују, сварливују, настојатељу своєму непокоровују, противјашчујєся, не подчињајушчујєся, и прерјєкујушчују, срамословјашчују, в трапєзєе и по особ между братствам свари заводјашчују, и иначє сходно објєтом монашеским неходјашчујєся, соборно духом кротости исправљати, и в подчинение и послушание приводити, и всегда о чєм кто совјєтован и исправљаєм бивал, протоколитрати, неисправљајушчијася обачє, и неподчињајушчијася мѣе таковија по первом и втором увјєщчаниї и совјєтованиї имєво в репортїе тромесечном назначити и јавити. Кои би обачє от настојателєј, таким недугом бољєзнујушчаго уврачєватїся неходјашчаго брата мѣе објавити нехотјєл, тој настојатељ, овују истују казн, јаже би брат они своєго неисправљєнија ради, понєсти имјєл, понєсет сам.

Сєдмо: Сами вјєстє и оиоменути се можєтє, коликократно, не токмо правилами монашескими, но и особними многими указами, вељено и заурєшчєно јєст, да братїја бездјєлно и кромїє собствєнија нужди или потреби монастирскија, по миру, сєлєх и варошах нескїтајутєся, сами обачє искус противное сєму доказует, мнози бо от братїи, да јєшчє кромїє вјєдомости и дозволенїја настојатєља своєго, в сєла и весї отходјат, скигајутєся, безчинија дїєјут, и простим на саблєзи бивајут; тјємжє повєљавају и налагају, да в будушчєе ни настојателїе ни намјестници, бездјєлно и кромїє крајнија нужди и потреби монастирскија будї куд отходити, и сєтим касу монастирскую истошчати нїжє кто от бра-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.тии.ив.своевольно и кромје вједомости и дозвољенија настојатеља своего, по селах и варошах, по шумах и салахах скитатисја и ходити недерзајут, развје ашче би котори брат потребу и нужду имјел куд изити, тој во первих код настојатеља своего да јавитеја, и објавив, куд и коеја потреби ради отходити, и колико долго бавитисја нужду имат, дозвољенија на то подобајушче просит. Настојател же преже искусив, ашче благословенују вину, тој брат и нужду имат отходити, и дав јему на то дозвољенија, код себе назначит, коему брату: куд и коеја ради вини и потреби, и на колико времја отходити и бавитисја дозвољение дал јему, и ашче такови брат паче данаго јему време гдје укусит и задержатисја, тако јегда придет, ко отговору притјагнет јего. Ашче обаче кто от настојателеј или братии нужду и потребу возимјеет куд вѣе предјела моеја епархии отходити, таковиј всегда код мене да јављајутеја, и со објавлением вини отхода своего, дозвољенија от мене просјат и ожимајут. Своевольноже и кромје вједомости и дозвољенија настојатеља своего отходјашчија и скитајушчијасја, настојателіе мѣе по имену таковаго или таковија објављати должни будут. На посљедак јегда кого настојател на дјело монастирское внутр предјела монастирскаго отправит, таков на дјело послани брат должен о исполнении наложенога јему дјела настојатељу своему возвјестити, настојатељ же взем со собою јединаго от старцев, онамо поити увидјети, и искусити имат, ашче подобајушче исполнено јест.

Осмо: Јакоже по слову предглаголанаго Апостола Павла свјатаго: „Вејака власт и началство, ашче и маљејшее от Бога јест, и противљајасја власти, божију повељенију противљатсја“, тако и ја вам подчиненим и подручним Братијам глагољу, совјетују, увјешчају и налагају, да настојателем вашим достождное почитание и чест воздавати им непрекословити, ни пререквати, ниже противитисја, но со хотоју и усердием от них налагаемаја вам и повељеваемаја исполњавати, и им подчињатисја и повиноватисја имате и должни јесте.

Ви же пак настојателіе взаимное дол-

жности вашеја к подчиненим вам творите, братију вашу вам подчиненују ненапаствујте, неоклеветавајте, неоскорбљајте и нераздражујте ниже злими примјерами разврашчајте, но паче созидајте их, и каждаго по особ, и веја совокупно, јако братију своју в љубви, и взаимном почитании имјејте, и согрешајушчија тихо и духом кротости исправљајте, вједушче јако и ви именован токмо старјејшинства и настојателства од них отликуете. Все же обаче совокупно помните објети монашескија, и внимајте чину и житију монашескому, и тому сходно жителствујте. Молитвословију и полезних книг чтенију приљежите, за цари, за ктитори и приложники и за веја православнија христијани, о мојеј худости молитесја и в молитвје, постјеже и подвије отцем свјатим в монашеском чиње и житију просијавшим подражајте, о благостоянии и добром строении монастирском, ползе же и прибитку все подвижитесја, о приращении и добром поведении економии јединодушно пецитесја и суетними и бесполезными иждивенијами касу монастирскую неистощчајте, но шчедите.

Вчем и во всјаком дјеље благом благодат Божија да наставит и управит вас и милост јего пребудет с вами, желају молебствују и вас всех покрову Божију вручају.

Дано в Даље 31. Јан. 1780.

Викентіе Видак.

* * *

Колико смо до сад навели монашких правила, ни један се митрополит није овако благо изражавао и позивао калуђере на савесно вршење својих дужности.

Предлог.

православном српском свештенству Карловачке Митрополије.*

Покрет у питању свештеничког удружења никако да напредује. Можда су прилике незгодне, можда је то питање још несазрело, ја не знам, али видим, да

* Пуштајући овај предлог, молимо браћу свештенике да се изјасне о њему. Уред.

све нешто силом иде. Не састајемо се, не саветујемо се. Ваљало би, дакле, наћи неки пут, неки начин, који би нас ипак окупио у једно коло. Можда немам право, или ја сам за сада тврдо уверен, да ћемо т. зв. ситним радом, који би обухватао тек један део свега онога, о чему би нам се саветовати ваљало, пре постићи циљ и пробити кору оне, можда и привидне, равнодушности према нашим заједничким, па и сталешким питањима. Здрав у згодно време учињен предлог сâм ће скупити за себе толико присталица, колико их је за остварање истога у почетку потребно. А „камен по камен ето палача“ вели неоторимо искуство нашега народа. За доказ ове непобитне, аксиомне истине наводим само пример наших земљорадничких задруга. Основаше се без галаме, без рекламних агитација, замисао беше здрава, изазвана потребом народном, па данас ето видимо, да је идеја задругарства обухватала цело онострано српство; од једне задруге, једног камена убрзо поста Савез-величанствена палача.

Па, држећи се тога, ево износим свој предлог браћи свештеницима. Буде ли здрав, и сâм ће нас загрејати и спојити нас, да га остваримо. Шат из тога маленога семена изникне и разгранана се големо дрво удружења, које ће све нас, па и оне после нас, одбранити од сваке жеге и сваке непогоде. Не гони ме на ово ништа друго осим намере: да и ја својом лептом припомогнем зидању умишљене зграде свештеничког удружења.

Предлажем, наиме, да оснујемо „Новчани Завод прав. срп. свештенства карловачке митрополије“ са основном главницом од — најмање — 200 000 круна, подељених на пр. на 1000 деоница, а са главном управом у Карловцима, са филијалама у седишту сваке епархије и са пододборима у свакоа протопрезвитерату.

Није потребно, држим, овај предлог у начелу многим разловима крешити. Постављени смо, истина, за духовне пастире цркве и народа, али нам нико не сме и не може замерити, ако се сами, чисто из својих средстава постарамо и за своју

материјалну добробит, а поготову нема места замерци онда, када би остварањем овога предлога на један мах створили и неку врсту организације. Нико, дакле, нека ни мени не замери, што стављајући свакако на прво место дужност оне духовне радње наше у винограду Господњем, нећу и не могу да потценим важност материјалне самосталности свештенства.

„Поповина царевине“ говорило се некада. Данас је та пословица шупља из река. Данас то свештенство, као најпрва, као најсамосталнија народна интелигенција, у коју цео народ при сваком покрету упира своје погледе, те у првом реду од њега захтева, да му предњачи и онда, када та истакнутост знатних материјалних жртава захтева — данас, велим, то свештенство врши истина сваку српску дужност, али у многом случају кубури, те још како кубури. А кубури за то, што, ма колико се опирало, и оно мора са духом времена, мора у трошак, скопчан и изједначен са висином оног, материјално боље наплаћеног, сталешка у грађанском реду, који га окружује и са којим опћи. Можемо ми роптати против многе настраности садашњице, можемо осећати, па и осећамо онај терет, који нам намеће т. зв. друштвени ред данашњи, али смо слаби, да све те настраности отклонимо, немоћни, да често пута смешне захтеве друштвене искоренимо.

Идемо, дакле, за струјом. Кубуримо и задужујемо се. Нема статистичких података о имовном стању нашем, али увевши у обзир искуство, које сам у том погледу стекао, као и то, да је данас дуг ужасна маха отео међу целим друштвом, које нас окружава, то свакако ни свештенство није могло остати имуно према тој жалосној болести наших дана. И ја с правом претпостављам, да је врло велик део свештенства упућен на лични кредит, а несарамерно је мален број оне браће, који одолеше тој зарази, баш као што је у наших задруга „за штедњу“ свота улога несарамерно малена према своти издатих зајмова. А с том чињеницом бар ми морамо рачунати. Мо-

рамо тим више, што задуживање из дана у дан напредује и недогледна су сва она зла, која ће, потраје ли овако и даље, неминовно оборити не само лично овога или онога свештеника, него, недај Боже, и сам углед целога свештенства. Мален је број презадужених свештеника, али много их је дужних, који братски прихваћени не би морали до спети до материјалне пропасти, па ни своје јавно делање не би морали управљати често према вољи веровника, или ћутати онда, када би говорити требало. Спасити пак пак брата једнога бар, за нас треба да значи већу радост, него имати деведесетдеветорицу, које не треба спасавати.

Данас потреба изазива оснивање новчаних завода. Имамо их на све стране и видимо, да су скоро свугде баш свештеници покретачи и управљачи истих. Па, ценећи ту ревност, претпостављам, да ће сваки брат још и орније поради на оснивању и унапређењу свога завода.

У свештенички завод улагала би свој новац она браћа, која то могу; материјална сигурност таквог завода створила би му и других улагача (као на пр. готовина свешт. удовичког фонда, епарх. фонд, цркв. општине, појединци и тд) а ми би имали један јак српски новчани завод, који би на расположењу стајао и свештенству и целом народу. Свештенство би своје потребе овде подмиривало, где би га свакако братска љубав предусрела, која би се обзирала, и на човека и на породицу, а не само на материјалну страну. А по себи је јасно, да би многи свештеник душом дануо ослобођење од разних обвеза према својим зајмодавцима, који су често, силом прилика, иноверци и ивородци, па и према жирантима, већином ратарима, који истина чине љубав своје свештенику, али за наплату те љубави, можда и из простоте своје често траже дужно поштовање према своје пастиру.

Ово је мој предлог у начелу. Да ли је здрав и уместан, да ли је у згодним приликама пуштен на јавност — то ће будућност показати. Прихвати ли га све-

штенство, не треба му хучних реклама; одбади ли га, оне ту ни онако не поможе.

За овај мах немам и не могу ни имати посебнијег нацрта за основна правила оваког завода. За сада је главно питање: треба ли нам новчани завод? Ако треба — лако је за даље. Наш епископат, нас преко шестстотина свештеника, наше цркв. општине и остали нам пријатељи из народа већ и самим пристанком својим даће толику важност овоме покрету, да ће сва посебна питања брзо и лако бити решена.

Изјасните се, браћо у Христу!

Никола Арсенијевић, парох
 Н. А.

Кореспонденција

патријарха Арсенија Јовановића (Шакабенте)
 из Беча од 7. Фебруара до 5. Маја 1741.

Д. Р.

(Свршетак.)

Мјесец Мај.

Маја 2. дне монастирем Фрушкогорским.

Писмо ваше от 19. прешлаго Априлима, из Ирига к нам отпушено исправно получивше, о всјех в нем написаних извјестно освједомихомеја, и што убо потверденија правди монастирских касаецја, о том из сједујушчаго отвјета остављаем вам разумјети, т. ј.

По получении и прочтении сего нашего писма, да имат вејакиј игумен своего монастира от вејех своих правиц видимиране копии, в резиденцију нашу карловачку принести, и тамо еушчему нашему ексарху Никону вовјерити, а он от нас имат указ коим начином к нам отправить будет. А жежели котори монастир от речених своих правиц видимираних копии неимат, такови да имат чрез петроварадинскаго Аудитора видимирати и посље видимацие по написаному начину упоменутому ексарху нашему подати, и сие не њекотори, но вси обще монастири, исполнити да имут.

И тако ми тое получивше при конфирмации нашем и общенародних привилегии, будем способ гледати и монастирские потвердити. Потом уловати можем да впред

www.unilib.rs
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

всјакое доброе и мирное уживание посљедовати хошчет, токмо ви без отлагања скорим временем то окончите, препоручаем и пребиваем

Арсениј Четвертиј.

Тогожде дња ексарху Никону в Карловце.

Получивше овое наше писмо, да имате јако всјем фрушкогорским, тако и манастира Фенека игумену писати, чтобы они вси ту в Карловец на уречени им от вас термин скоро пришли, и со собою от своих монастырских привилегии или правец видимиране копие принесли, и тако по собранију тјех, учините им сие писмо наше, кое ето в вашем конверту закључаем прочитати, и по гласу того писма нашего примивше от них видимиране копие, по первој отуда нарочној прилице, или најпосље чрез почту нам пошлите, о чем вам старание имјети препоручаем и пребиваем

Арсениј Четвертиј.

Тогожде дња протопопје Живану Черногорцу, в Карловец.

Писма ваша под 2. и под 20. прошлаго из Карловца к нам отпушчена, исправно получивше, за всја от вас в них предложена разимјехом, на кого отвјетствуем съедијушчее, т. ј.

Станку, старому кнезу на прошение ваше и Г. обршчера Атанасиа де Рашковича до пришествия нашего участие со Христиани благословљаем и допускаем, по которому и ви такожде в свјашченодјествиа как и прочим јему творити и извершивати чрез свјашченика да имате.

А за привилегие Георгиа Подгоричанина, правда јест да смо Г. Администратору Андреевичу писали, чтоб до нашего пришествия никому онија не дал, и то узрока ради сего јему писали, понеже он за њекогого сродника, кои онија привилегии имал извјестие нам учинил, именеже јего кто такав јест нам необјавил, и того ради јакоже више речесја, препоручено от вас Г. Администратору упомјанутија привилегии до пришествия нашего никому отдати.

Притом что сремских тегот и тужб ка-

саетсја, ми со истиним сердцем ради јесми им воспоможение код високославнога двора кралевскаго учинити, но они нити своих депутиртов како говорено било, ниже на писму свое тужбе нам објавиша, и тако ми, ашче и зјело сердцем о них собољезнуем, без фундамента и истинаго доказателства, не вјем какое облагшение им просити. Понеже ми без того их нужди и тјаготи что су от кого они претеријевали знати неможем, а когда би они от свакаго дистрикта свое тужби и тјаготи пописали, и ашче не депутирте, то поне оне теготе на писму са свидјетелством преко почте к нам послали, ми труда своего тогда не би шчадили, но всердно, в мјесто их, ми сами настојали би да им помощ и облагшение вперед учинитесја, и уповаем да неби наш труд всеу бил, а без того незнаем что творити, за то они могут согласитисја, тужби своја пописати, и нам послати, прочее јесми

Арсениј Четвертиј.

Маја 5. дне.

Нашего восточнаго православија закона греческаго благородним Господам шчабсбер и ундер офицјером краин Хорватских, и всјем обще в тјех компаниах в Силезију пошедших воинственим православним христианом, моим о Господје чадом љубезним.

Со овим нашим настојашчим писмом посјешчајушче христољубиа ваша сообщаем, како здје њекотораја лица от стране високославнаго придворнаго краљевскаго военог совјета јесу нам склоно предложили, објављајушче: да в случају нињешнија војни со знаемим непријателем, против коего ви пошли јесте, по обичају упоменутого нашего восточнаго православија, невозможно будет вам с постним јастием обдержаватисја, понеже тамо како постнаго јестиа тако и вина необрјетаецсја, а с профунтоју сухоју и с јединоју токмо водоју мучно вам жити будет, и бојатсја да би от того в какују бољезн себе не упустили, от коеја вашему здравију и јеја кр. величеству нашеј всемилостивјейшеј Государиње немалиј ушчер бил би; того ради упоменутогоја лица от страни своеја именем вашим просили нас, да би вам ко

грядущим постом свјатим, во времја вашегу при Армеи пребиванија, даже и до срећнаго в земљу стару возвращениа, на тамо обрјетајушчеееја мерсное сие јест, месо, масло, и проч. ми наше Архиастирское благословение и разрјешение учинили и прислали.

За которие причиви и ми с нашеја страни разсуждајушче, видим да инако бит неудобно, уповаемже јако и преже сего в такових случајех, от своего церковнаго поглавара, на то разрјешение просити обичај имјелисте, како в прошлом 1736. годје када сте били в Италии от предесора нашего, по прошенију вашему благословение вам послано било.

Зато убо и ми с више от Бога нам даноју властију, в грядущчија пости свјатија, на упомјанутое мерсное ја тие вам вејем обще нашего восточнаго православия разрјешение присилаем, и благословљаем с таким намјерением, т. ј. да никто из вас во совјести своеј ради таковаго реченаго јастиија необличаетеја, и за грјех бити себје да неприписует, но без вејакаго сомњенија тое да јаст. Причем и сие упомјанути непронустихом, да апче кто могућ јест и от своеја добриа воли постити изволит, тому такожде никто во преки будет.

Между тим, ви по примјеру отцев и праотцев ваших, в настојашчеј војње храброст и мужество свое с постојаноју вјерностију против непријатеља, покажите и до посљеднија капли крове — (даље нема рукописа).

Мало одговора

пречасном господину Ненаду Барачком на његов приказ на књигу „Православни свештенички календар за годину 1907.“

У 20. броју „Срп. Сиона“ од ове године штампан је приказ преч. госп. Ненада Барачког пароха у Бега Св. Ђурђу књиге „Православни свештенички календар за год. 1907.“ што га је уредио преч. госп. Добривоје Николић парох у Срп. Крестуру.

Приказ овај не носи на себи биљеге правог приказа и оцне, јер није озбиљан и

објективан. Њиме као да је хтео млађани господин Ненад, да пред читаоцима „Српског Сиона“ понизи углед неких сарадника горњег календара, а понајвише углед вредног и честитог уредника његовог, кога и лично вређа на начин једног слуге олтара Господњег савим недостојан.

Како сам и ја по Богу сарадник тога календара, очешао се г. Ненад и о мој чланак: „Шта је сваком правосл. Хришћанину нужно да зна из области своје цркве?“, и нашао му замерке, услед чега ме је изазвао да коју у овом листу кажем. Он рече: „Руку на срце па будимо искрени! Да ли је места у свешт. календару и оваким чланцима“.

На ово ја г. Ненаду одговарам: Мирне душе мећем руку на срце па велим, да има смисла, има места оваком чланку баш у свештеничком календару! Госп. уредник овога календара није издао овај календар само за свештенство владичанства темишварскога, ни само за свештенство „срем. карловачке“ митрополије, него за свештенство, цркве и за све љубитеље српске књиге по свим српским крајевима. Па ако је, рецимо, свештенству јединог владичанства темишварског на одмет овај мој чланак, верујте, неће бити да је на одмет свештенству по другим срп. крајевима, а особито тамо, где је са окудице у црквеним књигама календар можда једина књига, где ће свештеник овакве ситне поуке да нађе. Ал' ја Вам велим, да овај чланак није на одмет ни свештенству у владичанству темишварском, а ни у опште свештенству у нашим крајевима. То су ми многа браћа признала преже даже не внити камиз кз чинз свшценническѣй. И ја то, видите, вернам. А знајте, да сам се зимус састао с једним свештеником баш из Вашег краја, који ми је на моје „удивленіе“ исповедис, да не зна право, да ли се на божићне покланде сме обавити венчање или не, односно кад се може, а кад се не може. А знао сам свештеника, који су уз ускрњи пост и Златоустову литургију служили у дане, у које је ову забрањено служити! И докле год буде такве браће међу нама, — и биће их увек, јер данас свршени богослови не иду да ђаконишу и капеланишу и од старијих свештеника пракси уче, већ одмах иду за самосталне администраторе, — дотле им оваке поуке неће бити на одмет. Мислим, г. Ненаде, да је боље,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

да оваке поуке свештеник нађе ма и у календару, него да греша, што их не зна!

И сам жалим, што је онако мало мога рада изишло у „календару“. Много више сам ја тога, па и онога, што Ви желите, написао и послао г. уреднику, али ето видите, не уђе у календар, а чијом кривицом, не мојте од мене тражити, да Вам кажем. Казаће Вам г. Добривоје!

Али ја видим, да и Ви сами — малко даље у свом приказу — увиђате потребу, да такве ствари треба да уђу у календар, но само не на оном месту, на ком је изишао мој чланак, него на другом т. ј. у строго календарском делу.

Ништа не чини, што се тај исти мој чланак налази и у календару „Србобрану“. Налази се ов и у цариградском „Голубу“, и у једном београдском календару. И кад г. г. уредници тих календара не би били уверени, да је овакав чланак добро дошао свештеницима, заиста га не би штампали и прештампавали у својим календарима!

Ви умете, г. Ненаде, и да се мало потспрднете самном! Вама је то валда у нарави? Па евала Вам! Рекосте, да је овај мој чланак написан можда за попадије. Е, брате, нисам код једног свештеника, који себе држи а видим да хоће и да га други држи за интелигентног, могао претпоставити толико неучтивости према старијем у Христу брату! А молим Вас, г. Ненаде, мислите ли Ви остарити? И с каквим правом Ви онда очекујете, да млађи од Вас према Вама буду учтиви? Запамтите оне еванђеоске речи: „**еюже мѣроу**“ . . . и **смиралй же себе**“ . . . А на горњу потспрдицу, која Вам никако на част не служи, знате што ћу Вам одговорити? Ево ово: Дâ, написао сам ја овај чланак и за попадије! Као мислио сам, кад неке попадије умеју давати знамења новорођеној деци, што да не знају и ово! На ту бих Вашу потспрдицу згодно било одговорити Вам још и једном Вашом узречицом, коју сте Ви на адресу г. Добривоја упутили. Али ја нећу да Вас вређам, јер је задатак овог мог одговора, да се с Вама братски објасним, а не да се ружимо.

Ви сте и против овог мог „**кратког типика**“. Нисте бар за ону форму! Хја, ко би целом свету угодно?! Бар да рекосте, у којој бисте га Ви форми желели! Изгледа ми из овог Вашег резонувања, као да сте мало ви-

дели календара! Јер да сте их видели, не бисте то рекли, што рекосте. У мало ком руском и русинском календару да нема оваквих бележака па и по кратак типик. А тек валда нећете тврдити, да је руско и русинско свештенство мање познато са типиком него наше? Па кад оваке белешке, поуке и типик нису на одмет њима, вала неће бити ни нашем свештенству!

Мене је на ову работу пре десетак година потстакао пок. Игњатије Димић, бивши уредник „Србобрана“ и календара „Србобрана“. Мрзи ме овде износити његова писма, у којима је он ту моју работу хвалио. И усмено и писмено казивао ми је покојник, да је овај мој чланчић добро дошао и свештенику, и учитељу, и појцу, и богослову и приправнику. Његов у уређивању тога календара наследник, пок. Јован Поповић, бивши професор српске препаандије у Сомбору, лично је долазио мени и молио ме, да наставим тај рад у „Србобрану“ и под његовим уредништвом. Па и после његове смрти српска штампарија у Загребу тражила је од мене сваке године тај мој рад. У своје време у нашим листовима излазиле су и оцене на календар „Србобран“, па није било оцене, а да се и целисходности и практичности овог мог чланчића није наглашавала! У осталом и београдска „Пастирска реч“ доноси кратак типик за сваку недељу и празник, па нико у јавности није устао против тога ни казао: па има то све у „Николајевићеву типичу!“

А сад чујте, како ми лањске године баш за тај мој чланчић ласкаво пише г. др. и професор Михајило Вукчевић, уредник „Цариградског Гласника“ и календара „Голуба“. Он сам пише:

Цариград 10./VI. 1906.

Поштовани Господине!

Но Ваше кратко упуство о цркв. стварима, које сам нашао у „Србобрану“, кал. за 1905. год., тако ми се допадало за овамошње прилике, да сам одлучио штампати га у оvd. нашем кал. „Голубу“. И ако смо ми овамо, а чини ми се и Ви тамо, у земљи у којој нема књижевне својине т. ј. закона о њој, ја Вас ипак молим за благослов да Ваш рад отштампам у „Голубу“. Уз благослов ако ми пошљете још два примерка истог извода, учинићете још

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

веће хришћанско дело, јер сваки састав морамо поднети цензури у три примерка. Ви ћете сигурно моћи набавити или два стара „Србобрана“, или ћете имати посебне отиске.

Ако бисте уз то послали и какав особити састав свој за овај календар, учинили бисте доста за овамошње Српство, од којег водите лозу. Макар што с Вашим потписом, и макар колико чиниће част „Голубу“; а рукопис и онај отисак требало би да су овде до Петрова дне.

Очекујући повољан одговор, остајем с поштовањем и срп. поздравом

Проф. Др. Мих. Вукчевић с. р.
ур. „Царигр. Гласника“ и „Голуба“

После овога ја немам ништа више да речем.

Осек. Лазар Богдановић.

Дописи.

Брод 27. јуна.

То је исповед! У 139. бр. новосадске моргењаче описује неко свештенички састанак у Броду, како су Брођани дочекали свештенике, како су приредили у „Јанкомиру“ заједнички ручак, а увече неку врсту забавице па завршује апелом на „С. С.“, да утуви, како народ дочекује своје свештенике.

Ко не зна, зашто су наређени годишњи састанци свештенства у појединим протопривитератима; тај би се пуним правом могао обрадовати такоме дочеку и састанку нашега свештенства, које на жалост, у данашњим критичним данима не зна, „коме ће се привољети царству“. И сваки паметан човек морао би одобрити такве дочеке. Ал' кад се узме у обзир, да ови свештенички састанци имаду сасвим другу сврху; онда држим да не ма опет човека, који би могао одобрити оно, што је иза састанка следило.

У окружности Високопр. г. Мирона, еп. пакрачкога, изданој месоусне недеље 1897. бр. 15/през. 1897. говори се о *св. тајни покајања*, о „заједничкој свештеничкој исповиједи“, а „послије краткога одмора иза свршене литургије, на којој су се свештеници причестили, има се одржати *свештенички братски сабор*, на којем ће се водити заједнички разговор и договор „о предметима свештено-

пастирске службе, и религијозно-здравствених прилика пастве“ у свакој парохији.

Ето, то је кратки садржај наведене окружности. Први је захтев њезин *св. тајна покајања*, а други: *заједнички братски сабор*. Како се има обављати св. исп. вед и проводити барем онај дан, кад се човек и причестио, држим да не ма свештеника, који то не би знао. А у наведеној окружности каже се и то, „да су пастири цркве дужни, да подобно уздигнутима на високо свјетилницама свијетле што јаче и сталније... а та свјетлост пастира Христове цркве долази поглавито са њиховога хришћанскога свештенопастирскога живота.“

Та сваки свештеник захтева од своје пастве, да не прави никакво весеље, ни да иде на забаве у посне дане, јер то забрањује црква својом 9. заповеди Тим више захтева он то од своје пастве у дан, кад је примила свету тајну исповеди и причести. А шта раде пастири њени? Иду на *јавни заједнички ручак*, где се и здравице напијају, — а кад винце удуре у лице, можда се и запева која — а увече се иде на неку врсту забавице, док воз око 1/2 по поноћи не наиђе и пастире са „brateког сабора“ не одвезе кућама.

Не мамо ништа против заједничком ручку. Заложити се мора. Ал' тај ручак треба да је у парохијском дому, а не у јавном локалу; а ако која парохија жели да тако одличне госте што достојније дочека, нека притече у помоћ материјалним средствима своје свештенику, не рефлектујући ни најмање на тај заједнички састанак.

Похвално је од Брођана, што су примили свештенике у своје домове на стан. Тако и треба. Част им, што не ће да им се свештеници потежу по биртијама. Ал' састанци такви јесу искључиво свештенички, где не ма нико други места, осим свештеника. И кад се ти свештенички састанци само на тај начин обављају; онда су они одговорили својој задаћи, а ти свештеници поштују наредбе свога Дијецезана односно своје Конзисторије, које су они без сумње и чланови. А да ли су свештеници, које у звезде кује „моргењача“ одговорили налогу своје Конзисторије односно свога дијецезана, и да ли се „С. С.“ има отуда чему научити, — нека јавност суди. —

Посматрач из прикрајка.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

* * *

Не само да су се у Броду браћа свештеници овом приликом понела *онако*, како се нису требала ни смела понети; него се на жалост мање више ово последње време скоро свугди обављају овако свештеничке исповести.

Знамо браће свештеника, који као пушачи и пре исповести пушише јавно у ходнику, а по обављеној исповести иде се редовно на пиво у пивару, где се јавно пуши, да и не говоримо после ручка у кафани.

Пре неку годину дођоше два веселника после ручка својој рођаци, која седи у кући штампаријиној, те како беху добри певачи, певаше с богословима подуже прошке песме.

С тога или треба свештеничке исповести укитути, ако већ нисмо у стању бар онај дан провести као што треба, или дотичне проте треба да их мало друкчије обављају.

Овако, као што се већином *данас* обављају, не мају смисла. Уред.

ЛИСТАК.

Вести.

Двадесетпетогодишњица. Његова Светост навршује данас 25 година од како је постао епископом.

Честитајући Његовој Светости 25 годишњицу епископовања; дај Боже да дочека у здрављу и 25. годишњицу свога патријарховања.

— **Научне екскурзије.** Свршене приправнице Београдске учитељичке школе, њих 35 са наставничким особљем, на својој екскурзији по нашим крајевима, поклониле су се Њ. Светости срп. патријарху. У име свију поздравио је директор учитељичке школе г. Љ. Протић Њ. Светост топлим изразима оданости и признања, а Њ. Светост се милостиво захвалила на овој пажњи, интересујући се за ову врсту просветних завода у Србији и њихову напретку.

На свршетку ове аудијенције, отпојале су све ученице опроштајне речи: „Исполаети деспота“ у свечаној сали, опростивши се тако са овостраним цркв. поглаваром.

„Народностино“ измотавање. Из Будимпеште нам јављају — из сасвим поузданог извора —, да је у веселника „Народностиног“, трабуњање о продаји беочинске каје поникло отуда, што се позната конзорција обратила угарском министарству ради куповања нове каје од манастира Беочина, те је због тог министар изискао сва акта односећа се на продају старе каје.

У министарству се и не мисли о томе, да

није продаја беочинске каје обављена законитим путем, и у Пешти се и врапци на крововима министарским смеју трабуњању „Народностиног“, да није уговор од круне одобрен.

Веселник је „Народностино“ нешто начуо, те по свом обичају, хтеде се направити важним. Сиромаша он!

Како се врбују сведоци! „Застава“ се искида шишући о продаји кућа садашњег потпуковника г. Паје Живојновића арх. епархијском фонду и Његовој Светости, мислећи да и то питање може доћи на тапет при пристојећем зуђењу туцинданским јунацима од меџана.

У осталом, „Застава“ чини своје и њој се не може човек већ ни чудити њеном писању.

Ал је зло, и то велико зло, да се један карловачки професор гимназије, који се већ прославио својим сведочењем о приватном разговору на „пријатељској“ вечери, толико заборавио, да хвата сведоке за тврдњу „Заставину“ и то на овај начин.

У разговору у кафани, исти веселник из небуха, упита једног римокатолика: сећа ли се да је Живојновић тада и тада, то и то рекао, и када му исти одговори, да се не сећа и да он о томе ништа не зна, исти га назва именом, које се не може овде навести.

Како исти римокатолик, тако и остали Срби, згледаше се и згадише се на такво држање и такву улогу новопеченог радикала.

Е јесмо пали и странчарство нам је испило и оно мало памети.

Ну, куда то води?!

Уредник: Димитрије Руварац, протојереј.

Бр. 32/У. О. 1907.

Објава.

Овим се од стране управног одбора монашког удружења митрополије карловачке ставља до знања свима члановима монашког удружења, који су у седници управног одбора од 19. маја (1. јуна) о. г. у манастиру Крушедолу држаној, одређени, да учествују на овогодишњој храмовној слави манастира Бешенова (15/28. јула), да се иста слава ради предузетих, а још недовршених оправака манастирске цркве бешеновачке, не ће моћи одржати, већ управа споменутог манастира умољава одређену за славу братију, да изволе доћи на дан освећења цркве, који ће се благовремено у званичном листу „Српском Сиону“ објавити.

Председништво управног одбора монашког удружења.

21. јуна (4. јула) 1907.

П О З И В.

Пречасна г. г. чланови „православног српског свештеничког конвикта“, овим се учтиво позивају, да изволе доћи у главну скупштину, која ће се одржати у Карловцима 17/30. Јулија о. г. у 10 сахата пре подне у дворани конвиктској.

Дневни је ред исте скупштине:

1. Презивање св. Духа.
2. Извештај о своме прошлогодшњем раду.
3. Извештај ревизионог одбора о прегледу рачуна Конвикта за 1906.
4. Извештај о рачунима за издржавање конвикта.
5. Примање нових чланова.
6. Избор чланова патроната и часника
7. Предлог за оправку одбранбеног зида.
8. Решавање о зајму.
9. Евентуални предлози.

Карловци 30. Јуна (13. јула) 1907.

Председништво.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

С Т Е Ч А Ј.

2—2

Идуће школске године 1907./8. примиће се у свештенички Конвикт 40 питомаца. Питомци чији су родитељи чланови плаћају 38 круна месечно, а нечланови 44 круне месечно у напред и уживају за то: стан са постељом, огрев осветлење, доручак, ручак и вечеру.

Сваки питомац је дужан понети собом 6 кошуља, 6 гаћа, 6 пешкира, 6 пари чарапа или обојака, 4 салфета, 6 ципних марамца, четку за зубе, четку за хаљине, чешаљ, четке за обућу.

Молбу за примање ваља послати потписаном Патронату најкашње до 12—25. јула 1907. ког дана ће се молбе и решавати.

Карловци 18. јуна 1907.

Патронат

Архид. свештеничког Конвикта.

Број К. 599./зап. 416. ex 1907.

2—3 39

С Т Е Ч А Ј.

Исписује се на парохије у Добровићу и Сухојмлаци, обје VI. разреда са роком до укључиво 22. јула (4. августа 1907. године.

Молитељи имају своје прописно обложене

молбеници до горњег рока потписаној конзисторији надлежним путем поднјети.

Из сједнице православне српске конзисторије у Пакрацу дана 13. (26.) јуна 1907. год. држане.

Председништво.

П. Г. К. 110/100 ex 1907.

1—3 41

С Т Е Ч А Ј.

Расписује се овим стечај на једно учитељско место за класичну филологију (латински и грчки језик) као главну струку, евентуално за групу природне науке са математиком и физиком, које се има поунити почетком школ. год. 1907/8. у *епи. вел. гимназији карловачкој*.

Плата је суплентска 1600 К. (без станарине), а основна плата за испитаног професора 2400 К. са 560 К. станарине.

Основна плата после 10, 20, 25, и 30 година службе, диже се на вишу категорију, као и станарина после 20 година службе.

Компетовати се може на свега једно место за обе наведене групе предмета, па ће се при поцуњавињу према потреби одлучити, која ће се група узети у обзир. Молбенице с документима имају се поднети патронату ове гимназије до 2./15. августа о. г.

Из седнице патроната гимназије држане у Карловцима 18 јуна (1. јула) 1907. године.

Председништво.

Ад бр. П. М. С. 23, 24, 27, 28/28. ex 1907. 1—3 42

С Т Е Ч А Ј.

Расписује се стечај на десет места у семеништу манастирских питомаца у Ср. Карловцима. Компетовати могу деца из целе митрополије карловачке.

Молбеницама има се приложити:

1.) крштено писмо, да је молитељ Србин православне вере.

2.) школска сведоцба, да је трећи разред гимназије или реалке бар с добрим успехом и похвалним владањем свршио, а уз то има прикладан орган за појање.

3.) лечничка сведоцба, да је телесно и душевно потпуно развијен и да је против богиња накаламљен.

4.) сведоцба сиромаштва.

Првенство имају деца сиромашних родитеља. Изабрани питомци уживаће у семеништу бесплатан стан, храну, одело и целу обскрбу, а

дужници су полазити четврти разред гимназије у Карловцима а по том курсу монашке школе.

Родитељи односно старатељи изабраних питомаца имају после избора потписати реверз, да ће се изабрани питамац после свршених наука посветити монашком чину, у противном случају да ће родитељи односно сам питамац потрошени на њега новац потписаном патронату накнадити.

Инструиране молбенице морају се подвезти до 2. (15) августа о. г. Његовој Светости Господину Георгију Бранковићу, српском Патријарху као председнику патроната. Захтева се, да се у колико је могуће компетент-молитељ, претходно председништву лично прикаже.

Из седнице Патроната Семеништа Ман. Питомаца у Карловцима 8. (21.) јунија 1907. год.
Председништво патроната.

Број 557/К. З. 438. ex 1907.

40 1—3

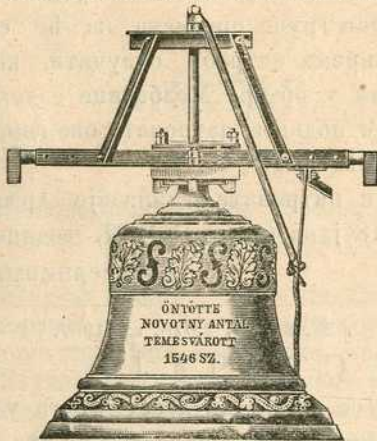
Е Д И К Т.

На бракоразводну тужбу *Миле Рекића из Вел. Писанице*, котара беловарскога, против супруге своје *Драге Рекић* из В. Писанице, сада непозната боравишта у Америци, овим се Драга Рекић позива, да у року од 90 дана рачунајући од првог уврштења овог едикта овој конзисторији мјесто пребивалишта свога пријави, јер ће се у противном случају без њезина судјеловања са именованим заступником парница водити и довршити.

Из сједнице прав. срп. епархијске конзисторије у Пакрацу, дана 13./26. јуна 1907. г. држане

Председништво.

ДРУГИ ОЛАСИ

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у овакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, прозвучено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излудило, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем

од мене изнађена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона,

која су у горњем делу — као виолина — са отвором у виду фигуре 2 провиђена и като имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 461 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. —

23—52 4.

Илустровани ценовеници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

На миленаарској земаљској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом миленаарском медаљом.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на једном целом тазаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље, на годину 10 круна. Поједини бројеви 20 филира.

Претплата, огласи, стечајеви и реклаamacије у року од 15 дана шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 1,0 филира од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Све спорове овога листа у ствари претплате или других потраживања решава котарски односно општински суд у Карловцима.

Издање и штампа: Српско Манастирско Штампарније у Ср. Карловцима 349. 1907